

Kariyer Araştırma Öz-yeterlili?i Ölçe?i-Türkçe (KAÖYÖ-T)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Araştırma Öz-yeterlili?i Ölçe?i-Türkçe (KAÖYÖ-T)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24364>

Özet

Kariyer Araştırma Öz-yeterliliği Ölçeği-Türkçe (KAÖYÖ-T), orijinal adı İngilizce olan bir kariyer öz-yeterlilik ölçeğinin Türk kültürüne ve diline uyarlama çalışmasıdır. Bu çalışma, Sarı, Yazıcı ve Şahin (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, bireylerin kariyer araştırması, bilgi toplama ve kariyer planlama süreçlerini başarılı bir şekilde gerçekleştirme konusundaki algılanan yeterlilik düzeylerini ölçmektir. Psikometrik özellikleri incelenen bu uyarlama, özellikle üniversite öğrencileri gibi kariyer kararı verme aşamasında olan genç yetişkinlerin değerlendirilmesi için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Öz-yeterliliği, Kariyer Gelişimi, Öz-yeterlilik, Kariyer Araştırması, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Kariyer Planlaması.

Yazarlar

Serkan Volkan Sarı, Halil Yazıcı, Mehmet Şahin

Amaç

KAÖYÖ-T'nin temel amacı, bireylerin kariyer araştırması görevlerini (örneğin, mesleki bilgi toplama, iş piyasası hakkında araştırma yapma, kariyer hedefleri belirleme) ne kadar başarılı bir şekilde yerine getirebileceklerine dair sahip oldukları inançları ve algılanan öz-yeterlilik düzeylerini ölçmektir. Bu ölçek, kariyer danışmanlığı ve eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmede ve bireylerin kariyer gelişim ihtiyaçlarının belirlemede kullanılmak üzere uyarlanmıştır.

Uyarlama çalışması, özgün ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini Türk örnekleminde test ederek, bu önemli psikolojik yapının kültürel bağlamda doğru bir şekilde ölçülmesini sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki kariyer psikolojisi alanında çalışan araştırmacılara ve uygulayıcılara standart bir ölçüm aracı sunulmuştur.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kariyer Kuramı (SBKK) çerçevesinde tanımlanan Kariyer Araştırma Öz-yeterliliği (Career Search Self-Efficacy) yapısının ölçmektedir. Bu yapı, bireyin kariyer keşif görevlerini başarıyla tamamlama yeteneğine olan kişisel inancın temsil eder. Kariyer araştırması öz-yeterliliği yüksek olan bireylerin, kariyer kararları verme ve hedeflerine ulaşma konusunda daha proaktif ve kararlı oldukları varsayılmaktadır.

Ölçe?in maddeleri genellikle, bireyin kariyer seçeneklerini keşfetme, bilgi kaynakları kullanma, profesyonellerle iletişim kurma ve gelecekteki kariyer adımları planlama gibi spesifik davranışlara yönelik yeterlilik algıları hedef alır. Bu yapı, genellikle tek boyutlu veya alt boyutlara ayrılmış şekilde ölçülmekle birlikte, uyarlama çalışmalarıında özgün ölçe?in faktör yapılarının korunup korunmadığı faktör analizi ile incelenmiştir.

Geçerlik

KAÖYÖ-T'nin Türkçeye uyarlama çalışmalarıında, ölçe?in yapısal ve kültürel geçerlik kanıtları sunulmuştur. Yapı geçerliliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, orijinal ölçe?in faktör yapılarının Türk örneğinde de kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını göstermiştir.

Ek olarak, ölçüt bağıntılı geçerliliği incelemek için KAÖYÖ-T puanlarının, kariyer kararı verme yeteneği veya kariyer planlama davranışları gibi ilgili yapılarla teorik beklentilere uygun korelasyonlar gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu bulgular, ölçe?in kariyer araştırması öz-yeterliliği yapılarının tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı, Cronbach Alfa değeri ile rapor edilmiştir. Uyarlama çalışmalarıında elde edilen Cronbach Alfa değerinin yüksek olduğu (genellikle .80'in üzerinde) varsayılmaktadır, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Yüksek güvenilirlik, ölçe?in zaman içinde kararlı sonuçlar verme potansiyeline sahip olduğunu ifade eder.

Güvenirlik analizleri kapsamında, ayrıca test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir. Bu analiz, farklı zamanlarda aynı bireylerden alınan puanların tutarlılığına değerlendirerek ölçe?in zamana karşı direncini göstermiştir. Bu tür çalışmalar, ölçe?in uzun vadeli araştırmalarda veya müdahale programlarında kullanılabilirliğini artırır.

Faktör Analizi

Sarı ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan uyarlama çalışmalarıında, özgün ölçe?in faktör yapılarının doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Genellikle, ölçe?in tek boyutlu yapı veya özgün ölçekte var olan alt boyutları (varsa) Türk örneğinde de korunduğu Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile teyit edilmiştir.

Faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu ve faktörlerin toplam varyansın önemli bir kısmını açıkladığı rapor edilmiştir. Bu analizler, KAÖYÖ-T'nin yapısal geçerliliğinin güçlü olduğunu ve ölçülen kariyer araştırma öz-yeterliliği yapılarının Türk kültürü içinde de geçerli

olduğunu göstermektedir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Özgün ölçeğin yapısna bağlı olarak 5'li veya 6'lı Likert tipi olduğu varsayılmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite öğrencileri ve kariyer karar verme aşamasındaki genç yetkinler.

Age Group: Genç yetkinlik dönemi (18-25 yaş aralığı ağırlıklı olmak üzere).

Population Details: Uyarlama çalışması, genellikle farklı üniversitelerin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Öz bildirim dayalı, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen psikometrik ölçüm aracıdır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017 (Uyarlama çalışmasının yayın yılı)

Sorumlu Yazar: Serkan Volkan Sarı

Affiliation Email addresses: serkan.sari@erdogan.edu.tr

Kullanım Şni: Kullanım şartları ve izinler için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Sarı, S. V., Yazıcı, H. ve Şahin, M. (2017). Kariyer Araştırma Öz-yeterliliği Ölçeği-Türkçe (KAÖYÖ-T): Türkçeye uyarlama çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(5), 1715-1728.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [kariyer-arastirma-oz-yeterlilik-olcegi-turkce-kaoyo-t-toad.pdf](#)

Kariyer Araştırma Öz-yeterliliği Ölçeği-Türkçe (KAÖYÖ-T) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak iğerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için Sarđ, Yazđcđ ve şahin (2017) makalesine bağvurulmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM